

Musiikkia.

Mitä on tuettu työllistyminen

Haastattelijana viestintävastaava Kati Savela-Vilmari ja vastaamassa kehittämiskoordinaattori Anne Korhonen.

Kati Savela-Vilmari:

Tervetuloa Vates-säätiön podcastin pariin. Tänään meillä on vieraana Vates-säätiön kehittämiskoordinaattori **Anne Korhonen**.

Aiheena on tuettu työllistyminen, joka on laaja asia, mutta josta tänään keskustellaan ihan perusasioita. Aloitetaan siitä, että mitä tuettu työllistyminen oikeastaan on.

Anne Korhonen:

Tuettu työllistyminen on itse asiassa tosi laaja käsite, vähän semmoinen tuoteperhemäisenkin ajatus. Monesti puhutaan, että se on samaa kuin työhönvalmennus, mutta itseasiassa työhönvalmennus on yksi tuetun työllistymisen palvelumuoto.

Tuettu työllistyminen on tukimuoto henkilöille, joille on haasteellista tai vaikeaa saavuttaa yhdenvertainen asema työelämässä. Heillä on jotain sairautta, työ- tai toimintakyvyn häiriöitä, johon tarvitsee tukea. Tai sitten voi olla ihan elämäntilanteeseen liittyvää tuen tarvetta työelämään. Se on heille tukipalvelu. Se on myös palvelumalli. Toimintaperiaatteista ja prosessista on tehty kuvauksia, millainen tuettu työllistyminen on prosessina.

Puhutaan hyvistä käytännöistä, esimerkiksi näyttöön perustuvasta tuetun työllistymisen prosessista tai IPS-, Individual Placement and Support, -mallista. Sitten se on myös työote: henkilön, joka antaa tukea tuetun työllistymisen -mallissa, lähtökohtana on palkkatyö, sinne tukeminen ja ajatus siitä, että ei valmenneta ihmistä missään erillisessä paikassa, jotta hän on sitten valmis työllistymään ja työhön vaan, että valmennus tapahtuisi kiinteästi työpaikoilla, aidoissa työelämäympäristöissä, ja että tuki on asiakaslähtöistä ja pitkäkestoista, ihmisen tarpeen mukaista tukea työllistymiseen. Ja näistä elementeistä se suuri kokonaisuus tuettu työllistyminen koostuu ja siinä tukihenkilönä työhönvalmentaja on kiinteästi mukana.

Kati Savela-Vilmari:

Mikä on tuetun työllistymisen menetelmän tai mallin historia ja milloin se on saapunut Suomeen?

Anne Korhonen:

Tuetun työllistymisen alkujuuret on Yhdysvalloissa 1980-luvulla, jossa sitä kehitettiin nimenomaan kehitysvammaisten ihmisten työllistymisen tueksi. Suomeen se on rantautunut 1990-luvun alussa niihin aikoihin, kun Vates-säätiö on perustettu, eli 1993. Kehitysvammaliitto oli myös kiinteästi tuomassa tätä malli Suomeen. Samaan aikaan perustettiin myös Euroopassa Euroopan kattojärjestö, Tuetun työllistymisen järjestö EUSE, joka tuki menetelmän Euroopassa levittämistä.

Ja sitten tuli ESR-hankkeet ja niistä saatu rahoitus mahdollisti sen, että erilaisia kehittämishankkeita sitten haettiin ja tuetun työllistymisen menetelmä rantautettiin niiden myötä tänne Suomeen.

Vuonna 1995 Vates perustikin kehittämishankkeiden avulla ja tuella FINSE-verkoston, jonka tavoitteena oli tuetun työllistymisen mallin levittäminen ja juurruttaminen Suomeen. Samana vuonna perustettiin Helsingin kaupunkiin tuetun työllistymisen yksikkö, joka on edelleen toiminnassa. Vähitellen malli sitten on saanut erilaisia palvelumuotoja meidän palvelujärjestelmässämme. Puhutaankin työhönvalmennuspalvelusta, mikä näkyy sitten monella tuttuuna nimekkeenä TE-hallinnon tai Kelan palveluissa, mutta se on yksi osa tuettua työllistymistä. Se ei sinällään ole puhtaimmillaan sitä, koska siinä ei ole sitä tarpeenmukaista, pitkäkestoista tukea, mutta sieltä on meidän palvelujärjestelmäämme myös sitten omat palvelumuotonsa tulleet sisältä.

Kati Savela-Vilmari:

Mitä Vates tekee nykyisin tai on tehnyt tässä näiden noin 25 vuoden aikana ja mitä tänä päivänä? Miten Vates edistää tuetun työllistymisen menetelmän tunnettuutta tai muuten sen sisältöjä?

Anne Korhonen:

No tuossa kehityskulkussakin jo oikeastaan edellisessä puheenvuorossa tulikin, että Vates on ollut kiinteästi sitä tuomassa Suomeen ja se on ollut Vatesin toimintamuotoina ja sisältöinä siitä asti mukana vaikuttamis-, kehittämistoiminnassa, näkyy meidän koulutuksissa, tapahtumissa ja osaamisen tukena sekä työhönvalmennuksen kehittämissäryhmässä esimerkiksi konkreettisimmillaan. Mutta kyllähän se kaikessa kehittämisessä ja vaikuttamisessa on se henkilökohtaisen tuen ja ohjauksen saaminen siihen työllistymiseen mukana, jossa on se tuetun työllistymisen ajatus mukana.

Kati Savela-Vilmari:

Kerrotko vielä lyhyesti vähän, mitkä on tuetun työllistymisen perusajatukset?

Anne Korhonen:

Peruspilari tuetussa työllistymisessä on se työsuhteinen työ. Tähdätään palkkasuhteiseen työhön tavalliselle työpaikalle ja saadaan se tuki tarpeen mukaan ihmiselle. Se voi olla sitä työhönvalmentajan henkilökohtaista tukea. Siinä voi olla lisänä esimerkiksi palkkatukea, rahoitusta, muita tukia, työolojen mukauttamista tai apuvälineitä sen ihmisen tarpeen mukaan. Ja ehkä se tärkein ajatuksena ja sisältönä on, että suunnataan ne ajatukset ja voimavarat siihen, että millä keinoin sen ihmisen on mahdollista työllistyä eikä ajatella sitä, että valmennetaan vain sitä ihmistä valmiiksi vaan mietitään sitä, että millä tavalla se ihminen työllistyy ja keskitytään siihen, että otetaan sen ihmisen osaaminen ja kyvyt käyttöön.

Kati Savela-Vilmari: ’

Kiitos Anne. Tämä oli hyvä pieni johdanto ja tietopaketti tuetusta työllistymisestä. Jatkamme aiheesta todennäköisesti myöhemmin uuden podcast-jakson merkeissä. Nyt kiitoksia ja kuulemiin.

Musiikkia